

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Milana Podhrázkého, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **LightGate, a.s.**, se sídlem Bor 4, Sadov, zast. Mgr. Jakubem Hajdučíkem, advokátem se sídlem Sluneční náměstí 14/2588, Praha 5, proti žalovanému: **Finanční úřad pro Karlovarský kraj**, se sídlem Krymská 2a, Karlovy Vary, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 7. 3. 2019, čj. 30 A 231/2018-33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně se u krajského soudu domáhala soudní ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který spatřovala v tom, že ji žalovaný výzvou ze dne 3. 10. 2018, čj. 868007/18/2400-11452-404916, vyzval s odkazem na obecné ustanovení § 11 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“), k doložení listinných důkazů, aniž by jakkoliv ozřejmil ustanovení zákona, kterým je žalobkyni uložena povinnost ke splnění této výzvy.

[2] Krajský soud žalobu na ochranu před nezákonným zásahem shora specifikovaným usnesením odmítl pro nepřipustnost z důvodu nevyčerpání všech právních prostředků

ochrany (námitky podle § 159 daňového řádu), které jí zvláštní zákon k její ochraně stanoví.

II. Kasační stížnost, vyjádření žalovaného a replika stěžovatelky

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti usnesení krajského soudu kasační stížnost, v níž namítla nezákonnost odmítnutí žaloby.

[4] Stěžovatelka namítla, že námitka podle § 159 daňového řádu je použitelná pouze proti úkonům správce daně při placení daní. Žalovaný však stěžovatelce neuložil peněžitou povinnost ani povinnost při placení daní, nýbrž povinnost poskytnout informace podle § 11 daňového řádu, proti čemuž námitkou nelze brojit. Stěžovatelka též odkázala na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2019, čj. 1 Afs 271/2016-53, ze kterého vyvodila závěr, že uplatnění námítky podle § 159 daňového řádu není podmínkou přípustnosti žaloby podle § 5 s. ř. s. ani podle § 85 s. ř. s. Stěžovatelka je přesvědčena, že nebylo potřeba před podáním žaloby vyčerpat prostředky ochrany ve správním řízení, a proto měla být žaloba meritorně projednána.

[5] Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že si je usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2019, čj. 1 Afs 271/2016-53, vědom, ale český právní řád patří do tzv. kontinentálního právního systému. Dále uvedl skutkové okolnosti, které podle něj prokazují legitimnost jeho postupu. Předmětná výzva byla vydána v rámci daňové exekuce, konkrétně v rámci správy daní týkající se placení daní.

[7] Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[8] Stěžovatelka v replice k vyjádření žalovaného uvedla, že rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu mají normotvornou povahu. Krajský soud se mohl od názoru Nejvyššího správního soudu odchýlit, ale musel svůj názor odůvodnit, což neučinil. Ostatní argumenty míří do otázek důvodnosti žaloby, kterými se krajský soud nezabýval.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky projednatelnosti kasační stížnosti, a proto přezkoumal jí napadené usnesení krajského soudu v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí či jemu předcházející řízení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[10] V souzeném případě je stěžejní posouzení, zda se stěžovatelka – v zájmu přípustnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného – musela domáhat ochrany nebo nápravy nejprve námitkou podle § 159 daňového řádu.

pokračování

[11] Podle § 159 daňového řádu [p]roti úkonu správce daně při placení daní, nejde-li o rozhodnutí, u kterého zákon připouští podání odvolání, může osoba zúčastněná na správě daní uplatnit námitku ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy se o úkonu dozvěděla.

[12] Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil, že Finanční úřad pro Karlovarský kraj vydal 7. 2. 2018 zajišťovací příkazy podle § 167 daňového řádu, kterými stěžovatelce uložil, aby zajistila úhradu dosud nestanovené daně. Stěžovatelka pohledávky uvedené v zajišťovacích příkazech nezaplatila. Finanční úřad pro Karlovarský kraj proto vydal exekuční příkazy podle § 178 daňového řádu k vymožení těchto nedoplatků. Výzvou ze dne 3. 10. 2018 byla stěžovatelka podle § 11 odst. 1 písm. d) daňového řádu vyzvána, aby příslušnými listinnými důkazy doložila, jakým způsobem jí byla vyplacena prodejní cena ve výši 7 800 000 Kč za prodej nemovitých věcí, jež vyplývá z kupní smlouvy uzavřené 5. 12. 2017. Správce daně tuto výzvu odůvodnil tím, že „v příčinné souvislosti s konkrétním průběhem jím vedeného daňového řízení u výše označeného daňového subjektu [u stěžovatelky] shledal nezbytným zjistit informace požadované touto výzvou.“

[13] Z popsaných skutkových okolností je podle Nejvyššího správního soudu zřejmé, že správce daně vydal spornou výzvu v rámci postupu podle části třetí, hlavy V (§ 149 – 232) daňového řádu, která upravuje placení daní. Sporná výzva proto byla úkonem správce daně při placení daní, u kterého zákon nepřipouští podání odvolání, a proto proti ní stěžovatelka mohla uplatnit námitku podle § 159 daňového řádu. To však stěžovatelka podle krajského soudu neučinila a v kasační stížnosti proti tomuto závěru nebrojila.

[14] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 19. 2. 2019, čj. 1 Afs 271/2016-53, dospěl k závěru: „Námitka podaná dle § 159 daňového řádu není řádným opravným prostředkem ve smyslu § 5 a § 68 písm. a) s. ř. s., který by bylo nutno před podáním žaloby ve správním soudnictví vyčerpat.“ Ustanovení § 68 s. ř. s. upravuje nepřipustnost žaloby proti rozhodnutí správního orgánu a hovoří o řádných opravných prostředcích. Stěžovatelka ale podala žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, pro jejíž přípustnost je potřeba vyčerpat jiné právní prostředky ochrany nebo nápravy. Závěry citovaného rozsudku proto nelze na nyní souzenou věc aplikovat; již jen a právě z tohoto důvodu je argumentace obsažená ve vyjádření žalovaného o nikoliv normotvorné povaze judikátů mimoběžná a pro posouzení věci bezvýznamná.

[15] Lze uzavřít, že stěžovatelka před podáním tzv. zápůřčí zásahové žaloby nevyčerpala prostředky ochrany nebo nápravy ve smyslu § 85 s. ř. s., protože nepodala námitku podle § 159 daňového řádu proti výzvě správce daně; tzn. nevyužila „obecného prostředku nápravy v oblasti placení daní, a sice námitky podle § 159 daňového řádu. Ta má po obsahové (materiální) stránce podobu samostatného nápravného prostředku, který je plně k dispozici tomu, jenž se úkonem správce daně při placení daní cítí být dotčen na právech.“ (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2019, čj. 1 Afs 271/2016-53). Krajský soud proto postupoval zákonně, odmítl-li žalobu jako nepřipustnou.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Pro uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[17] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 24. července 2019

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu